

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Petter Karlsen
Kongsli
9334 ØVERBYGD

Vår dato: 03.11.2015
Vår ref.: 201101670-5
Arkiv: 312 / 196.F4
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Helen Nathalie Liebig-Andersen
hnll@nve.no/22959895

Petter Karlsen – Søknad om tillatelse til bygging av Kvernelva kraftverk i Kvernelva i Målselv kommune i Troms – NVEs vedtak

Omsøkte Kvernelva kraftverk ligger i Målselvvassdraget som er varig vernet gjennom verneplan I fra 1973. Tiltaket vil føre til betydelig endring av naturlig vannføringsregime og medføre betydelige landskapsinngrep, og dermed komme i konflikt med verneverdiene landskap og urørthet. Konsesjon kan ikke gis i strid med vassdragets verneverdier, jf. vannressursloven §§ 34 og 35, 1. ledd, post 5 og 8. NVE avslår derfor søknad om bygging av Kvernelva kraftverk uten ytterligere saksbehandling.

Bakgrunn

Vi viser til søknad datert 18.3.2011 om tillatelse til bygging av Kvernelva kraftverk i Kvernelva i Målselv kommune i Troms. Kraftverket er planlagt med en installert effekt på 0,55 MW og skal etter planene produsere 1,97 GWh i et middels år.

Målselvvassdraget er varig vernet gjennom verneplan I fra 1973. Nedbørfeltet til Målselvvassdraget omfattes av Øvre Dividal Nasjonalpark og områder nord for denne. Vassdraget er vernet til Målselvas samløp med Barduelva øst for Bardufoss. Vernegrunnlaget er blant annet basert på delvis urørthet, hvor elver og vann er viktige deler av et kontrastrikt og særpreget landskap. Vassdraget forøvrig er noe berørt av vassdragsutbygging fra før vernevedtaket, hvor Dividalen kraftverk samt to overføringer til Altevann inngår.

Kvernelva er en sideelv i Målselvvassdraget og renner ut i Målselv på nordsiden av Lille Rostavatn. Influensområdet er i dag lite påvirket av fysiske installasjoner, og dette er begrenset til vei og enkelte hytter langs nordsiden av Lille Rostavatn.

I St.prp. nr. 75 (2003-2004), suppleringsplan av verneplan for vassdrag, ble det åpnet for å gi konsesjon på mikro- og minikraftverk som har en installert effekt mindre enn 1 MW. Dette ble vedtatt av Stortinget 18.02.2005, jf. vedtak nr. 240. Det er satt som en klar forutsetning at eventuelle utbygginger ikke må komme i konflikt med verneverdiene, jf. også vannressursloven § 34 og 35, 1. ledd, post 5 og 8.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsvæien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Planlagt utbygging

Kvernelva kraftverk skal etter planene nytte et fall på 270 meter mellom inntaket på kote 380 og kraftstasjonen på kote 110, rett oppstrøms utløpet i Lille Rostavatn. Det er planlagt en 960 m lang vannvei, hvorav de øvre 440 meterne fra inntaket skal gå i dagen, og resten av vannveien graves ned. Det skal bygges en ca. 20 m lang adkomstvei frem til kraftstasjonen. Kraftstasjonen er planlagt med en maksimal slukeevne på 242 l/s og en minste slukeevne på 7 l/s. Middelvannføringen er beregnet til 220 l/s. Dette vil si at maksimal slukeevne i kraftverket vil tilsvare om lag 110 % av middelvannføringen. Det er planlagt å slippe en minstevannføring på 45 l/s om sommeren og 11 l/s om vinteren. Dette tilsvarer de beregnede 5-persentilene.

NVEs anmerkninger

Kraftutbygging i vernede vassdrag skal unngås der utbygginger svekker verneverdiene i vassdraget jf. vannressursloven § 35, 1. ledd post 5. NVE legger særlig vekt på endringer i vannføringsregimet og virkninger av naturinngrepene ved vurdering av hvilke virkninger kraftutbyggingen vil ha på verneverdiene.

Saksbehandling av søknader etter vannressursloven er gitt i lovens kapittel 3. Dersom det er klart at en søknad må avslås, kan dette skje uten kunngjøring, jmfør vannressursloven § 24, 2. ledd, bokstav c. NVE mener at søknad om bygging av Kvernelva kraftverk kan vurderes etter både denne bestemmelsen i vannressursloven og også vannressursloven § 35, 1. ledd post 8.

NVEs vurdering

NVE sine vurderinger er basert på informasjonen som er gitt i utkast til søknad, verneplan I for vassdrag, lavvannskart fra NVE og andre tilgjengelige kilder. Vi mener vi har tilstrekkelig informasjon til å fatte vedtak i saken.

Det overordnede målet med vassdragsvern er å ta vare på et utsnitt av norsk vassdragsnatur. De vernede vassdragene skal nyttes til rekreasjon og friluftsliv, forskning og undervisning og en del vil ha status som referansevassdrag. Målselvassdraget ble vernet i Verneplan I og var dermed et av de første vassdragene i Norge som ble varig vernet. I tillegg til at vassdraget i sin helhet ble definert som et viktig type- og referansevassdrag, er også naturvern- og friluftsinnteresser utpekt som sentralt for vernegrunnlaget. Rik flora og fauna samt stor variasjon i landskapet gjør Målselvassdraget til et naturlig rekreasjons- og vandreområde for turister og sportsfiskere. Det legges vekt på vassdragets delvise urørthet, hvor store variasjoner i vann og ulike elveløp utgjør viktige deler av et kontrastrikt og særpreget landskap.

Ifølge søknad om bygging av Kvernelva kraftverk ligger prosjektområdet innenfor de to landskapsdelområdene *Lille Rostavatn* og *Kvernelvdalen*. Delområdene er gitt henholdsvis middels og middels/stor verdi for landskap. Tekniske installasjoner i forbindelse med en utbygging, herunder 440 meter rørgate i dagen, representerer varige fremmedelementer i landskapet. Elveløpet vil få redusert vannføring og i stor grad miste sesongvariasjonene. Særlig redusert vannføring i to fosser og gjennom åpent terreng vil forringe visuelle kvaliteter ved elveløpet. I tillegg er det registrert fem viktige naturtyper innenfor influensområde, herunder to bekkekløfter med regional verdi som vil bli påvirket av redusert vannføring i lokalitetene.

Søknaden oppgir en middelvannføring på 220 l/s ved inntaket, og minstevannføringen er satt til 45 l/s og 11 l/s for henholdsvis sommer og vinter. Med en planlagt slukeevne på 242 l/s vil vannføring nedenfor det planlagte inntaket bli lik minstevannføring eller lavere 123 dager i året ved et middels år iht. søknaden. Overløp vil i hovedsak begrense seg til perioden mai-juli og september-oktober med 107

dager med overløp i et middels år. Den berørte delen av Kvernelva vil dermed framstå som et vassdrag preget av minstevannføring store deler av året, med unntak av vårflommen og høstflommen. NVE vil bemerke at en slukeevne på ca. 110 % av middelvannføringen er høyt i et verna vassdrag.

Olje- og energidepartementet skriver følgende i en klageavgjørelse i for Råfoss kraftverk datert 05.01.12: *"Det er et uttalt mål at vannføringen i et verna vassdrag skal være variert og gjenspeile naturlige forhold også etter en utbygging."* Etter NVE sin vurdering vil den omsøkte utbyggingen i Kvernelva påvirke den naturlige vannføringen i så stor grad at det i seg selv vil være i direkte strid med hensikten bak vassdragsvernet og ønsket om å bevare de naturlige forholdene i elven, jf. begrunnelsen for vernet av Målselva, referert ovenfor. NVE vurderer også rørgate i dagen som direkte i strid med den delen av vassdragsvernet som omhandler urørthet, naturvern- og friluftsinnteresser.

I de tilfeller hvor NVE har gitt konsesjoner til nye kraftverk i verna vassdrag har maksimal slukeevne i stor grad ligget mellom 20-50 % av middelvannføringen. I dette tilfellet er det søkt om ca. 110 %. Det kommer ikke fram i søknaden at noe annet utbyggingsalternativ er aktuelt.

Konklusjon

NVE kan i medhold av vannressursloven § 35, 1. ledd, post 8 unnlåte å sende en søknad i vernet vassdrag på høring dersom det er klart at søknaden vil bli avslått. Basert på utkastet til søknad om bygging av Kvernelva kraftverk finner vi det klart at søknaden må avslås.

Omsøkte Kvernelva kraftverk ligger i Målselvvassdraget som er varig vernet gjennom verneplan I fra 1973. Tiltaket vil føre til betydelig endring av naturlig vannføringsregime og medføre betydelige landskapsinngrep, og dermed komme i konflikt med verneverdiene landskap og urørthet. Konsesjon kan ikke gis i strid med vassdragets verneverdier, jf. vannressursloven §§ 34 og 35, 1. ledd, post 5 og 8. NVE avslår derfor søknad om bygging av Kvernelva kraftverk uten ytterligere saksbehandling.

Klagegang

Denne avgjørelse kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen kom fram til partene, jf. forvaltningsloven Kap. VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stilles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE.

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Øystein Grundt
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.